

"Μαθαίνω τα Δικαιώματά μου στην Ευρωπαϊκή Ένωση"

ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Γεωργία Πάνου, ΠΕ-70

24ο Δημοτικό Σχολείο Ιωαννίνων

Ιωάννινα, Μάιος 2014

1.Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Η εργασία που υλοποιήθηκε στα πλαίσια της δράσης των Teachers 4 Europe αφορά τη δημιουργία μιας Ιστοεξερεύνησης (Web Quest) με θέμα «Τα Δικαιώματα του Παιδιού στην Ευρωπαϊκή Ένωση», μέσα από τα εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα της Γεωγραφίας (τοποθέτηση στο χώρο της Ε.Ε.), της Γλώσσας (κατανόηση κειμένου, παραγωγή γραπτού λόγου), της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής (συμβάσεις, όργανα και νομοθεσία της Ε.Ε.) και της Πληροφορικής (Χρήση Διαδικτύου, Λογισμικού Παρουσιάσεων και Λογισμικού Επεξεργασίας Κειμένου). Η δραστηριότητα έλαβε χώρα στην ΣΤ΄ τάξη του 24ου Δημοτικού Σχολείου Ιωαννίνων και ολοκληρώθηκε σε τέσσερις (4) διδακτικές ώρες κατά το Σχολικό Έτος 2013/14 και τα αποτελέσματα αξιολογούνται ως θετικά για την επίτευξη των αρχικών διδακτικών στόχων που τέθηκαν. Ο μαθητές είχαν ενεργό συμμετοχή και υλοποίησαν τις δραστηριότητες που τους ανατέθηκαν με επιτυχία.

2.Σχεδιασμός της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Ακολούθησε τις βασικές αρχές σχεδιασμού και εφαρμογής μιας διδακτικής πρακτικής όμως η Ιστοεξερεύνηση. Χρησιμοποιήθηκε ο δωρεάν χώρος φιλοξενίας του Word Press για την ανάρτηση του Web Quest αξιοποιώντας τη δυνατότητα για εύκολο σχεδιασμό και δημοσίευση των πληροφοριών (<http://childrenright.wordpress.com/>). Ο παραπάνω ιστότοπος βρίσκεται στη διάθεση των μαθητών, των γονιών και των εκπαιδευτικών που επιθυμούν να ενημερωθούν ή να υλοποιήσουν παρόμοιες δράσεις.

2.2 Διδακτικοί στόχοι

Βασικός σκοπός της εκπαιδευτικής πρακτικής είναι η ενημέρωση των μαθητών για τα δικαιώματα που τα αφορούν και είναι υποχρεωμένα να εφαρμόζουν όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. μέσα από την αξιοποίηση των επίσημων ιστότοπων της Ε.Ε.

Διδακτικοί Στόχοι:

- Προώθηση της ευρωπαϊκής ιδέας
- Εξάσκηση των μαθητών στην αναζήτηση πληροφοριών μέσα από τους επίσημους δικτυακούς τόπους της Ε.Ε.
- Ενημέρωση για φορείς που παρέχουν βοήθεια σε περιπτώσεις παραβίασης των δικαιωμάτων των παιδιών
- Συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας για κοινή νομοθεσία στις χώρες – μέλη της Ε.Ε.
- Ανάδειξη της ένταξης των ευρωπαϊκών αρχών στο πλαίσιο των διεθνών κανόνων
- Κατάκτηση δεξιοτήτων αναζήτησης πληροφοριών.
- Ανάπτυξη κριτηρίων αξιολόγησης πληροφοριών.
- Ανάλυση και η σύνθεση δεδομένων.
- Παρουσίαση της γλωσσικής πληροφορίας.

3. Εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Για την επίτευξη των διδακτικών στόχων που τέθηκαν εφαρμόστηκε η διδακτική πρακτική της Ιστοεξερεύνησης (Web Quest) αξιοποιώντας τις ΤΠΕ (Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας) για την αναζήτηση, συλλογή και παρουσίαση των πληροφοριών μέσα από το διαδίκτυο. Ένα WebQuest αποτελεί μία δραστηριότητα κατευθυνόμενης διερεύνησης (Ματσαγγούρας, 2001; Βοσνιάδου, 2001) κατά την οποία οι μαθητές αναλαμβάνουν να λύσουν ένα πρόβλημα και αξιοποιούν το Διαδίκτυο ως βασική πηγή πληροφορίας αλλά συχνά όχι μοναδική. Οι επίσημοι ιστότοποι της Ε.Ε. αποτέλεσαν τις αποκλειστικές πηγές για την άντληση πληροφοριών που αφορούσαν το θέμα προς διαπραγμάτευση.

Οι μαθητές εργάστηκαν ομαδικά πάνω σε δραστηριότητες που περιείχαν τα Φύλλα Εργασίας που τους δόθηκαν. Στις επόμενες ενότητες γίνεται αναλυτική περιγραφή των τεσσάρων (4) συνολικά δραστηριοτήτων που υλοποιήθηκαν.

3.2 Τάξη

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα την τάξη στην οποία εφαρμόστηκε η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική. Αν η δραστηριότητα είναι συνεργατική μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία τάξεις.

☐ Νηπιαγωγείο	☐ Α' γυμνασίου
☐ Α' δημοτικού	☐ Β' γυμνασίου
☐ Β' δημοτικού	☐ Γ' γυμνασίου
☐ Γ' δημοτικού	☐ Α' λυκείου
☐ Δ' δημοτικού	☐ Β' λυκείου
☐ Ε' δημοτικού	☐ Γ' λυκείου
☒ ΣΤ' δημοτικού	

3.3 Διάρκεια εφαρμογής

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα τη διάρκεια εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής.

- ☐ Ωριαία διδασκαλία
- ☐ Διδακτική ενότητα

✓ Άλλη: Προσδιορίστε την διάρκεια: .

3.4 Αναλυτική περιγραφή της εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Διδακτική προσέγγιση

Η χρήση νέων τεχνολογιών και η αξιοποίηση αυθεντικών πηγών πληροφοριών κατά τη συλλογή πληροφοριών, υποστηρίζεται ότι αυξάνει το ενδιαφέρον των μαθητών και οδηγεί σε αποτελεσματικότερη μάθηση (Φραγκούλης & Τσιπλακίδης, 2009). Παρακάτω

(Επιμ.Υλικό ΙΤΥ, 2013) αναφέρονται ορισμένοι από τους τρόπους με τους οποίους το Διαδίκτυο μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη διδασκαλία:

Α) Προετοιμασία μαθήματος από τον εκπαιδευτικό: Ο εκπαιδευτικός επισκέπτεται ιστοσελίδες και πύλες προκειμένου είτε να συλλέξει πληροφορίες, είτε να βρει πηγές στις οποίες μπορεί (για παράδειγμα) να παραπέμψει τους μαθητές του, προκειμένου εκείνοι να συλλέξουν και να αξιοποιήσουν τις σχετικές πληροφορίες.

Β) Δημοσίευση στο WWW (από τον εκπαιδευτικό): Ο εκπαιδευτικός αναρτά πληροφορίες, υποδείξεις, γνώμες ή εργασίες των μαθητών του στο Διαδίκτυο.

Γ) Συλλογή πληροφοριών από τους μαθητές: Οι μαθητές συλλέγουν πληροφορίες επισκεπτόμενοι σελίδες στο δίκτυο για την επιτέλεση εργασιών που τους έχουν ανατεθεί στα πλαίσια του μαθήματος - είτε υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, είτε χωρίς καθοδήγηση. Τα WebQuests αποτελούν μια μεθοδολογία εργασίας πολύ διαδεδομένη.

Δ) Δημοσίευση στο WWW (από τους μαθητές): Οι μαθητές προβάλλουν και δημοσιεύουν τη δουλειά τους. Τους ανατίθεται η ενασχόληση με ένα πολύ συγκεκριμένο θέμα και έτσι γίνονται «ειδικοί» στο θέμα αυτό και στη συνέχεια δημοσιεύουν τα ευρήματά τους στο Διαδίκτυο. Επίσης, τα ιστολόγια μπορούν να αποτελέσουν ψηφιακούς «τόπους» για την ανάπτυξη διαλόγου και συζήτησης στην τάξη: θέματα που προτείνονται από τον εκπαιδευτικό ή τους μαθητές μπορούν να συζητηθούν στο ιστολόγιο μέσα από τα σχόλια που στέλνουν οι συμμετέχοντες στο σχετικό ιστολόγιο. Με έναν τελείως ανάλογο τρόπο εξάλλου, οι μαθητές μπορούν να αναρτήσουν τις εργασίες τους σε ένα ιστολόγιο και να δεχθούν εκεί τα σχόλια του εκπαιδευτικού αλλά και των άλλων σπουδαστών και μαθητών. Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες έρευνας προκειμένου να επιλύσουν ένα πρόβλημα, να απαντήσουν σε μια ερώτηση ή να αντιμετωπίσουν μια πρόκληση που τους δίνεται, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες, ανταλλάσσοντας ιδέες, δημιουργώντας και παράγοντας κοινές λύσεις (Χρυσανθίδης, 2002).

Η παιδαγωγική προσέγγιση που προτείνεται είναι ο εποικοδομητισμός. Το εποικοδομητικό εργαλείο πάνω στο οποίο χτίστηκε το σενάριο είναι μια ιστοεξερεύνηση (webquest). Πρόκειται για κατευθυνόμενη διερεύνηση όπου οι μαθητές αναλαμβάνουν να απαντήσουν στα ερωτήματα για τα δικαιώματα των παιδιών. Η δραστηριότητα λοιπόν σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ακολουθώντας τις βασικές αρχές της Ιστοεξερεύνησης ή Web Quest. Η ιστοεξερεύνηση αποτελεί μια διδακτική πρακτική που αφορά την αναζήτηση πληροφοριών μπάσα από συγκεκριμένες πηγές (ιστότοπους) οι οποίοι προτείνονται από τον εκπαιδευτικό που εφαρμόζει τη δραστηριότητα. Οι ιστοεξερευνήσεις (webquests) σχεδιάζονται ώστε να οριοθετούν τη δραστηριότητα των

μαθητών, να εστιάζουν στη χρήση της πληροφορίας παρά στην απλή αναζήτησή της (Παπανικολάου Α. κ.α, 2004). Το Web Quest αναπτύσσεται σε πέντε (5) στάδια με τις αντίστοιχες σελίδες στον ιστότοπο που αναρτήθηκε. Υπάρχει η σελίδα «Εισαγωγή» (εισαγωγή στο θέμα και γενικές πληροφορίες για την Ε.Ε. και τις θέσεις της για το θέμα), η σελίδα «Αποστολή – Ζήτημα» (ανατίθεται στις ομάδες των μαθητών η αποστολή), η σελίδα «Διαδικασία – Πηγές» (οδηγίες για τις επιμέρους δραστηριότητες των ομάδων και διαμοίραση των Φύλλων Εργασίας), η σελίδα «Αξιολόγηση» (συμπλήρωση Πίνακα Αξιολόγησης) και τέλος η σελίδα «Σελίδα Εκπαιδευτικού» (περιέχεται όλο το θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας).

Αναλυτική Περιγραφή

Αρχικά δημιουργήθηκε από τον εκπαιδευτικό το εκπαιδευτικό περιβάλλον μέσα από την κατασκευή ενός ιστολογίου που παρέχεται δωρεάν από το Word Press και βρίσκεται στη διεύθυνση <http://childrenright.wordpress.com/>. Στην φάση αυτή γίνεται και η κατάλληλη μορφοποίηση στο ιστολόγιο (προσθήκη εικόνων, λογότυπων κ.ά.) για να είναι έτοιμο ώστε να αναρτηθούν οι σελίδες του Web Quest.

Ακολούθησε ο εμπλουτισμός του Web Quest με το υλικό που θα βοηθήσει τους μαθητές στην ιστοεξερεύνησή τους. Το υλικό περιλαμβάνει τις οδηγίες για την αναζήτηση, καταγραφή και παρουσίαση των πληροφοριών από τους μαθητές καθώς και την ανάρτηση των Φύλλων Εργασίας με τις προτεινόμενες επιμέρους δραστηριότητες των ομάδων και τους ιστότοπους στους οποίους θα ανατρέξουν.

Εικόνα 1 - Αρχική Σελίδα της Ιστοεξερεύνησης "Μαθαίνω τα Δικαιώματά μου στην Ε.Ε."

Η δραστηριότητα υλοποιήθηκε από τους μαθητές σε τέσσερις φάσεις συνολικής διάρκειας 4 διδακτικών ωρών:

Α΄ Φάση (Διάρκεια 45΄):

Μετάβαση στην ηλεκτρονική διεύθυνση του ιστολογίου και παρουσίαση στους μαθητές των βασικών στόχων της δράσης αξιοποιώντας ως αρχικό ερέθισμα την ενημέρωση για θέματα της Ε.Ε. από τον κ. Δημήτριο Γκόλα, υπεύθυνο του Κέντρου Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης (Europe Direct) στα Ιωάννινα. Στην συνάντηση αυτή οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να γνωρίσουν τα κράτη – μέλη της Ε.Ε. και να πάρουν βασικές πληροφορίες για τους στόχους της Ε.Ε. και την Ευρωπαϊκή Ιδέα. Περιήγηση των μαθητών στο ιστολόγιο, παρουσίαση των βασικών στόχων της δραστηριότητας, χωρισμός των μαθητών σε 3 ομάδες των 4-5 ατόμων και ανάθεση των αποστολών στις ομάδες.

Οι ομάδες είναι οι εξής:

Α΄ ομάδα: «Έχω δικαίωμα στη φροντίδα, στην ασφάλεια και τη δίκαιη μεταχείριση»

Β΄ ομάδα: «Έχω δικαίωμα στη μόρφωση και στην ελευθερία της έκφρασης»

Γ΄ ομάδα: «Έχω δικαίωμα στην προστασία από το Διαδίκτυο και τους κινδύνους της καθημερινότητας»

Η Α΄ φάση λήγει με την υλοποίηση της 1ης Δραστηριότητας όπου οι μαθητές επισκέπτονται το διαδραστικό υλικό του www.europa.eu και έχουν μια πρώτη γνωριμία με το θέμα.

Β΄ Φάση (Διάρκεια 45΄):

Σε αυτή τη φάση οι μαθητές υλοποιούν τη 2η και 3η Δραστηριότητα αφού μελετήσουν τα κείμενα που υπάρχουν στο Διαβατήριο των Δικαιωμάτων του παιδιού και τις ανακοινώσεις των Ευρωπαϊκών Οργάνων (2006 και 2008) για τις προτεραιότητες της Ε.Ε. σε θέματα προστασίας του παιδιού και σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση.

Γ΄ Φάση (Διάρκεια 45΄):

Στην Γ΄ φάση οι μαθητές, συμμετέχοντας όλες οι ομάδες, συνθέτουν και παρουσιάζουν τα Δικαιώματα των Παιδιών κατασκευάζοντας μία αφίσα διαστάσεων 60Χ80 σε Λογισμικό Παρουσιάσεων.

Εικόνα 2- Η αφίσα που δημιούργησαν οι μαθητές με λογισμικό παρουσιάσεων.

Δ΄ Φάση (Διάρκεια 45΄):

Στην τελική φάση γίνεται η παρουσίαση των αποτελεσμάτων και η εξαγωγή των συμπερασμάτων με την ολοκλήρωση και της Δραστηριότητας Αξιολόγησης με στόχο την ενημέρωση της σχολικής κοινότητας για το θέμα των Δικαιωμάτων του Παιδιού στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αξιολόγηση υλοποιείται από τους μαθητές μέσω του Πίνακα Αυτό-Αξιολόγησης στον οποίο περιέχονται τα παρακάτω πεδία:

- Συλλογή πληροφοριών από το διαδίκτυο
- Οργάνωση εργασίας
- Δομή εργασίας
- Παρουσίαση εργασίας

- Συνεργασία μελών της ομάδας
- Επίτευξη στόχων

Χρησιμοποιήθηκε γι' αυτό το σκοπό το Μαθησιακό Αντικείμενο από το Φωτόδεντρο με τίτλο: **"Έχουμε ανάγκες και δικαιώματα"**

(<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3529?locale=el>)

3.5 Ρόλος του διδάσκοντα

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα τον ρόλο του διδάσκοντα. Υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών επιλογών.

☐ Διδακτικός	☐ Προπονητικός
✓ Ενθαρρυντικός	☐ Διαχειριστικός
✓ Υποστηρικτικός	☐ Μέντωρ
☐ Συμβουλευτικός	☐ Υποκινητικός
☐ Διευκολυντικός	☐ Κριτικός
✓ Συντονιστικός	☐ Επιμελητής περιεχομένου (curator)
☐ Ηγετικός	✓ Τεχνική υποστήριξη
✓ Διαμεσολαβητικός	☐ Άλλος ρόλος: ____
☐ Εποπτικός	

4. Πηγές Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου που αξιοποιήθηκαν

Δικτυακός τόπος για τα δικαιώματα του παιδιού στη Ε.Ε.: http://ec.europa.eu/o-18/wrc_index_el.jsp?main=true&initLang=EL

Διαβατήριο για τα δικαιώματα του παιδιού:
http://www.coe.int/t/dg3/children/pdf/Passport_grc.pdf

Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα δικαιώματα του παιδιού: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52006DC0367&from=EL>

Μια ξεχωριστή θέση για τα παιδιά στην εξωτερική δράση της ΕΕ: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0055&from=EL>

Ο ιστοχώρος του Συνηγόρου του Παιδιού: <http://www.o-18.gr/gia-paidia/ta-dikaiomata-soy>

Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού:
http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/DMLindex_gr/DMLindex_gr?OpenDocument

Προς μια στρατηγική για τα δικαιώματα του παιδιού:
http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/fundamental_rights_within_european_union/r12555_el.htm

Η γωνιά του Παιδιού: http://europa.eu/kids-corner/index_el.htm

Η Ευρώπη σε 12 μαθήματα: <http://bookshop.europa.eu/el/-12--pbNA3110652/>

5. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

5.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Η ενασχόληση των μαθητών με το συγκεκριμένο θέμα ανέδειξε με επιτυχία το πλέγμα προστασίας που διαμορφώνει η Ε.Ε. και τα αρμόδια όργανά της σχετικά με την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών. Ο χωρισμός των μαθητών της τάξης σε ομάδες και η ανάθεση της αποστολής μέσα από την πρακτική της Ιστοεξερεύνησης στο

περιβάλλον του Word Press ευνόησε την διαμόρφωση θετικού μαθησιακού κλίματος και ενίσχυσε την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Οι στόχοι που αφορούσαν την ενημέρωση των μαθητών για το θέμα επιτεύχθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό μέσα από τη μελέτη του υλικού και τη συλλογή και καταγραφή των πληροφοριών.

Η προστιθέμενη αξία της διδακτικής στρατηγικής που ακολουθήθηκε έγκειται στην αξιοποίηση και προβολή του υλικού που διατίθεται στους επίσημους ιστότοπους της Ε.Ε. και αφορά τα Δικαιώματα του παιδιού. Δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς να έχουν εύκολη πρόσβαση στην πληροφορία που καλύπτει το συγκεκριμένο θέμα. Η παρουσίαση του υλικού της Ε.Ε. μέσα από ένα εκπαιδευτικό ιστολόγιο αποτελεί διδακτική πρόταση για ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς και σχολικές μονάδες.

Επίσης, η πληροφορία που παρέχεται μέσα από κείμενα της Ε.Ε. την καθιστά αξιόπιστη και έγκυρη, εκμηδενίζοντας τον κίνδυνο για παραπληροφόρηση και αποπροσανατολισμό. Η επιλογή κειμένων στην ελληνική γλώσσα διευκολύνει την πρόσβαση στην πληροφορία και δίνει τη δυνατότητα για μείωση του χρόνου αναζήτησης τέτοιων κειμένων.

5.2 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Η πρωτοτυπία της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής που παρουσιάσαμε έγκειται στην εφαρμογή της τεχνικής της ιστοεξερεύνησης για το θέμα των Δικαιωμάτων του παιδιού στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα από τη μελέτη των επίσημων ιστότοπων και εγγράφων της Ε.Ε. Οι μαθητές γνωρίζουν το εκπαιδευτικό υλικό της Ε.Ε. που ναφέρεται στο θέμα που διαπραγματεύονται.

5.3 Αξιοποίηση, Γενίκευση, Επεκτασιμότητα

Η εργασία για τη δράση T4E (Teachers 4 Europe) με θέμα τα «Δικαιώματα του Παιδιού στην Ευρωπαϊκή Ένωση» μέσα από τη δημοσίευση στον ιστότοπο αποτέλεσε ένα ευχάριστο ταξίδι για τους μαθητές που συμμετείχαν στις δραστηριότητες και προτείνεται ως ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον για αξιοποίηση σε ζητήματα που σχετίζονται με την Ε.Ε.

Επίσης παροτρύνουμε τους αναγνώστες της εφαρμογής να καταθέσουν τα σχόλιά τους διότι θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμα για την ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων...

6. Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

Αναφέρετε τυχόν πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε.

- ☐ Βιβλία
- ☐ Σημειώσεις
- ☐ Χάρτες
- ☐ Websites
- ☐ Λογισμικό

Δώστε περισσότερες πληροφορίες για το υλικό (τίτλους, ηλεκτρονικές διευθύνσεις κλπ)